PROGRAMACIÓN DOCENTE DE **HISTORIA DA MÚSICA I**

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLOS DECRETOS 163/2015 E 171/2016)

CURSO 2023-24

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: HISTORIA DA MÚSICA I										
ESPECIALIDADE:	Todas								ITINERARIOS:	Todos
CARÁCTER:	Formación básica								TIPO DE CLASE:	Colectiva
DEPARTAMENTO:	Musicoloxía								XEFE DE DPTO.:	Sergio Añón Lijó
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	José Crisanto Gándara Eiroa
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	2
ECTS/CUAD.	3								Observacións:	
DOCENTE:	NOME E APELIDOS								EMAIL / TLF. /WEB	TITORÍA
	José Crisanto Gándara Eiroa								xcgandara@edu.xunta.es	MARTES e XOVES, 14:00 – 14:30 [previa cita]

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical e ao seu contexto cultural e social.	
COÑECEMENTOS PREVIOS Os requiridos na proba de acceso ao grao superior. Coñecementos básicos de xeografía, historia e historia da arte.	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS A trama que conforman os contidos das disciplinas de formación básica constitúen esa base imprescindible que permite acadar unha comprensión completa do feito musical tanto no ámbito interpretativo, como no compositivo e no pedagóxico. No caso concreto da Historia da música, existe unha complementariedade obvia coas disciplinas de Historia dos instrumentos, Organoloxía, Música e culturas e Análise.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17.
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC10, ED10, EI4, EP3.
Ver a lista e descrición de competencias nos decretos 163/2015 e 171/2016	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Valorar a música como expresión xenuína e característica do ser humano tanto a nivel individual como no seu comportamento social.	T11, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X26. EP3.
Promover unha reflexión crítica sobre o coñecemento histórico, as súas potencialidades e os seus límites.	T8, T11, T16, T17. X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EP3.

Recoñecer e contextualizar histórica e esteticamente cada estilo musical en función das súas características, fundamentalmente a través da audición e a análise.	T2, T4, T8, T17. X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EI4, EP3.
Contextualizar a creación musical na sociedade na que aparece, e relacionala co resto de actividades artísticas contemporáneas.	T2, T4, T8, T17. X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EP3.
Comprender a importancia das civilizacións antigas na herdanza cultural occidental.	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EI4, EP3.
Coñecer as principais características das sociedades europeas dos períodos medieval e renacentista e a súa influencia na creación musical de cada período.	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EI4, EP3.
Adquirir coñecementos xerais sobre os procesos de transmisión da música en xeral para aplicalos á música en Occidente en sentido particular.	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EP3.
Comprender e valorar a interese artística e social da música medieval e renacentista e achegarse ás canles de investigación actuais sobre os conceptos musicais da época.	T1, T2, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EP3.
Coñecer e entender as técnicas compositivas empregadas na música dos períodos medieval e renacentista como base da apreciación estética da mesma.	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EI4, EP3.
Ler, analizar e interpretar textos e fontes do Medievo e o Renacemento (non exclusivamente de carácter musical), para poñer a música destes períodos no seu contexto social e cultural.	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26. EC10, ED10, EP3.

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMA	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A Historiografía da Música	1.1. Fundamentos de Historiografía: tipoloxías fontais, escolas historiográficas, orixes da disciplina. 1.2. O ser humano musical: vida, historia e evolución.	2
2. A monodia litúrxica na Idade Media	2.1. Un imperio de cantores: *romanitas*, pureza e profesionalización. 2.2. A formación e codificación do gregoriano e a súa evolución posterior: A liturxia romana: a misa e o oficio. A evolución da notación e o sistema modal. A restauración solesmense.	2
3. A monodia profana na Baixa Idade Media	3.1.Tipos e formas da poesía trobadoresca. 3.2. A difusión da monodia profana en Europa: as Cantigas.	2
4. As primeiras fontes polifónicas	4.1. Descricións teóricas e exemplos da polifonía primitiva. Tipos de organa. Estilo melismático e discanto: o *Codex Calixtinus.* 4.2. A Escola de Notre Dame: métrica e notación. O quadruplum e o conductus. Nacemento e evolución temperá do motete.	2
5. O século XIV	5.1. O *ars nova*: Philippe de Vitry. O motete isorrítmico. Guillaume de Machaut. As formas fixas: *ballade, rondeau* e *virelai.* 5.2 O *Trecento*: o madrigal, a *caccia* e a *ballata*.	2
6. O século XV	6.1. A expansión da polifonía borgoñona. 6.2. Os inicios da imprenta musical. A música instrumental: orixe e evolución da viola de gamba.	1
7. O século XVI (I): a música relixiosa	7.1. A Reforma. 7.2. O concilio de Trento e a Contrarreforma.	1

8. O século XVI (II): a música profana	8.1. España: os cancioneiros. Italia: a *frottola* e o madrigal. A *chanson* francesa, o *lied* alemán e o *ayre* inglés. 8.2. A música instrumental no século XVI: tratadística e organoloxía da vihuela.	2
Actividades complementarias e de repaso		2
	TOTAL SESIÓNS:	16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS*	TOTAL HORAS
Lectura guiada e comentario de fontes	10	0	10
Comentario de audicións	8	0	8
Exposicións individuais e preparación das mesmas	4	4	8
Estudio individual	0	50	50
Actividades complementarias	4	4	8
Probas de avaliación: Realización das probas Revisión das probas	 4 2	 0 0	 4 2
TOTAL HORAS:	32	58	90

6. AVALIACIÓN			
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1. AVALIACIÓN ORDINARIA CON AVALIACIÓN CONTINUA			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Probas de avaliación: **Probas de avaliación:** Catro exames parciais correspondentes a cada par de temas dos contidos da programación, que poderán incluír preguntas de diversa extensión, multirresposta, e comentarios de fontes (audicións, imaxes, partituras ou textos). Cada un deles representará o 25% da nota final da materia, sendo condición necesaria a presentación do candidato a todos eles. A non realización a algún dos parciais implicará a presentación obligatotia ao exame final do cuatrimestre. A realización das actividades programadas na Aula Virtual terán consideración de voluntarias, e servirán para as propostas de matricula de honra naqueles casos con puntuación final igual ou superior a nove. Os contidos das mesmas terán carácter obligatorio de cara á realización dos parciais, e máis do exame global das avaliacións alternativa e extraordinaria.	-Asimilación dos contidos. -Uso correcto dos conceptos e terminoloxía estudados. -Coñecemento e identificación do repertorio proposto e as súas características. -Capacidade de concreción e síntese. -Capacidade para relacionar ideas e conceptos. -Capacidade para relacionar contidos de forma diacrónica e sincrónica. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2, T3, T8. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26.	90%

Actividades complementarias de avaliación: -Exercicios de pescuda e emprego de información. -Recensións de lecturas ou audiovisuais. -Exposicións. -Comentarios ás lecturas base, traballos expostos e propostas de reflexión e debate.	-Tódolos criterios anteriores. -Participación construtiva. -Capacidade para traballar en grupo. -Claridade e orde na exposición oral. -Emprego das TIC e adecuadas ferramentas comunicativas verbais e non verbais na exposición oral. -Axeitada referencia ás fontes empregadas.	T2, T3, T4, T8. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26.	10%

OBSERVACIÓNS

-Os alumnos que superen as 4 faltas de asistencia permitidas perderán o dereito á avaliación continua (ver avaliación alternativa).
-Incorrer en plaxio (non facer a adecuada referencia ás fontes empregadas) nalgunha actividade ou o emprego de calquera fonte ou ferramenta non permitida nunha proba implica unha cualificación global de 0 na disciplina.
-Poderanse conceder matrículas de honra ao 5% do alumnado coas mellores cualificacións, sempre que acaden como mínimo un 9.

6.1.2. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA)
(Alumnos que superen as 4 faltas por cuadrimestre establecidas no centro polo consello escolar)

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Probas de avaliación: Exame global baseado nos contidos descritos no apartado correspondente da avaliacion ordinaria, que poderá incluír preguntas de diversa extensión, multirresposta, e comentarios de fontes (audicións, imaxes, partituras ou textos). Representará o 100% da nota final da materia.	-Asimilación dos contidos. -Uso correcto dos conceptos e terminoloxía estudados. -Coñecemento e identificación do repertorio proposto e as súas características. -Capacidade de concreción e síntese. -Capacidade para relacionar ideas e conceptos. -Capacidade para relacionar contidos de forma diacrónica e sincrónica. -Claridade e orde na exposición das ideas. -Adecuación do rexistro lingüístico. -Corrección gramatical e ortográfica.	T2, T3, T8. X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26.	100%

OBSERVACIÓNS

-Os alumnos que superen as 4 faltas de asistencia permitidas terán dereito a se presentar a un exame final na data fixada polo centro dentro do calendario de exames da convocatoria ordinaria (xaneiro). Neste exame non se terán en conta posibles reducións de materia ou calquera outra consideración feita durante as clases.
-O emprego de calquera fonte ou ferramenta non permitida no exame implica unha cualificación global de 0 na disciplina.

6.1.3. ADIANTO DE CONVOCATORIA

Nos casos contemplados a tal efecto, e se a directiva do centro así o entende, os alumnos poderán adiantar a convocatoria ordinaria a finais de novembro, o que implica a súa avaliación segundo o procedemento de avaliación alternativa arriba exposto. A data do exame será fixado e comunicado ao alumno unha vez aprobada a súa solicitude.

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Os alumnos que non superen a convocatoria ordinaria contan cunha convocatoria extraordinaria que o centro fixará dentro da primeira semana do calendario de exames. A súa avaliación seguirá o procedemento de avaliación alternativa arriba exposto.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS

Deberanse cumplir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social. *Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación*	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

TEXTO BASE

Burkholder, J. Peter, Donald J. Grout e Claude V. Palisca. *Historia de la música occidental*. 9.ª ed. Madrid: Alianza, 2019.

OUTROS

Atlas, Allan W. *Antología de la música del Renacimiento*. Madrid: Akal, 2002.
Baragwanath, Nicholas. *The Solfeggio Tradition: A Forgotten Art of Melody in the Long Eighteenth Century*. Oxford: OUP, 2020.
———. *La música del Renacimiento: La música en la Europa occidental, 1400-1600*. Madrid: Akal, 2009.
Cook, Nicholas. *Music as creative practice*. Oxford: OUP, 2018.
Gómez Muntané, Maricarmen, ed. *Historia de la música en España e Hispanoamérica*, vol. 1, *De los orígenes hasta c. 1470*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2009.
———, ed. *Historia de la música en España e Hispanoamérica*, vol. 2, *De los Reyes Católicos a Felipe II*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2012.
———. *La música medieval en España*. Kassel: Reichenberger, 2001.
Hoppin, Richard H. *Antología de la música medieval*. Madrid: Akal, 2002.
Hoppin, Richard H. *La música medieval*. 2.ª ed. Madrid: Akal, 2000.
Lawson, Colin, e Robin Stowell, eds. *The Cambridge History of Musical Performance*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
Page, Christopher. *The Christian west and its singers: the first thousand years*. Londres: Yale University Press, 2012.
Spitzer, Michael. *El ritmo infinito*. Barcelona: Ariel, 2023.
Strunk, W. Oliver, e Leo Treitler, eds. *Source Readings in Music History*. Nova Iorque: Norton, 1998.

RECURSOS MATERIAIS

-Ordenador con conexión a internet, canón de vídeo e encerado electrónico para a proxección dos contidos audiovisuais.
-Reprodutor multi-formato.
-Fondos bibliográficos básicos para a consulta na aula: dicionarios e manuais de referencia.
-Material didáctico: gravacións, partituras, recursos audiovisuais…